

32001L0055

2001.8.7.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 212/12

A TANÁCS 2001/55/EK IRÁNYELVE

(2001. július 20.)

a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 63. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

tekintettel a Régiók Bizottsága véleményére ⁽⁴⁾,

mivel:

- (1) A közös európai menekültügyi intézkedéseket is magában foglaló közös menekültpolitika kidolgozása az Európai Uniónak a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló térség fokozatos létrehozására irányuló célkitűzésének szerves részét képezi, amely nyitva áll mindazok számára, akik kényszerítő körülmények miatt jogszerűen keresnek védelmet az Európai Unióban.
- (2) A lakóhelyüket elhagyni kényszerült olyan személyek tömeges beáramlása, akik származási országukba nem tudnak visszatérni, az elmúlt években egyre komolyabb méreteket öltött Európában. Ezekben az esetekben kivételes programok létrehozására lehet szükség, a részükre történő azonnali, átmeneti védelemnyújtás érdekében.
- (3) A bevándorlásért felelős miniszterek 1992. november 30-án és december 1-jén Londonban, valamint 1993. június 1-jén és 2-án Koppenhágában megtartott ülésükön az egykori Jugoszlávia területén bekövetkezett konfliktus következtében lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekkel kapcsolatban elfogadott következtetésében a tagállamok és a Közösség intézményei aggodalmukat fejezték ki a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek helyzetét illetően.
- (4) 1995. szeptember 25-én a Tanács állásfoglalást adott ki a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek ideiglenes befogadásával és tartózkodásával kapcsolatos közös teherviselésre vonatkozóan ⁽⁵⁾, továbbá 1996. március 4-én elfogadta a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek

átmeneti befogadásával és tartózkodásával kapcsolatos, a közös teherviselésre vonatkozó figyelmeztető jelzéssel kapcsolatos és sürgősségi eljárásról szóló 96/198/IB határozatot ⁽⁶⁾.

- (5) A Tanács és a Bizottság 1998. december 3-i cselekvési terve ⁽⁷⁾ az Amszterdami Szerződésnek megfelelően rendelkezik a hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek átmeneti védelmére vonatkozó minimumkövetelményekről, valamint a tagállamoknak a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek befogadása, és a befogadás következményeinek viselése során tett erőfeszítései közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedések gyors elfogadásáról.
- (6) 1999. május 27-én a Tanács következtetéseket fogadott el a Koszovóból lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre vonatkozóan. E következtetéseket felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vonják le a tanulságokat a koszovói válságra adott reakcióikból annak érdekében, hogy a Szerződéssel összhangban álló intézkedéseket lehessen kialakítani.
- (7) Az Európai Tanács 1999. október 15-én és 16-án Tampereben tartott különleges ülésén elismerte a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek átmeneti védelmére vonatkozó megállapodás szükségességét a tagállamok közötti szolidaritás alapján.
- (8) Ennek megfelelően szükség van a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeinek meghatározására, valamint a tagállamok e személyek befogadása, illetve a befogadás következményeinek viselése során tett erőfeszítései közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedések meghozatalára.
- (9) Ezek a követelmények és intézkedések a hatékonyság, a koherencia és a szolidaritás, és különösen a másodlagos mozgások kockázatának elkerülése érdekében kapcsolódnak és kölcsönösen összefüggenek egymással. Ennek megfelelően egyetlen jogi aktusban kell őket kihirdetni.
- (10) Ennek az átmeneti védelemnek összeegyeztethetőnek kell lennie a tagállamok nemzetközi menekültügyi kötelezettségvállalásaival. Nem sértheti különösen a valamennyi tagállam által megerősített 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel módosított, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezményt.

⁽¹⁾ HL C 311. E, 2000.10.31., 251. o.

⁽²⁾ 2001. március 13-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 155., 2001.5.29., 21. o.

⁽⁴⁾ 2001. június 13-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽⁵⁾ HL C 262., 1995.10.7., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 63., 1996.3.13., 10. o.

- (11) Tiszteletben kell tartani az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa mandátumát a menekültek és a nemzetközi védelmet igénylő egyéb személyek vonatkozásában, továbbá érvényre kell juttatni az Amszterdami Szerződés Záróokmányához csatolt, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 63. cikkéről szóló 17. nyilatkozatot, amely arról rendelkezik, hogy a menekültügyi politikával kapcsolatban konzultációt kell kialakítani az ENSZ Menekültügyi Főbiztosával és egyéb fontos nemzetközi szervezetekkel.
- (12) A minimumkövetelmények jellegéből következően a tagállamoknak jogukban áll az átmeneti védelmet élvező személyekre vonatkozóan kedvezőbb rendelkezéseket bevezetni, illetve fenntartani a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén.
- (13) A hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek tömeges beáramlása vagy várható tömeges beáramlása kezelésére az ezen irányelvben meghatározott rendelkezések kivételes jellegéből adódóan a felajánlott védelemnek korlátozott időtartamra kell vonatkoznia.
- (14) A lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlásának bekövetkeztét tanácsi határozatban kell megállapítani, amely kötelező erővel bír a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek vonatkozásában valamilyen olyan tagállamban, amelyre a határozat vonatkozik. A határozat hatályának megszűnési feltételeit szintén meg kell határozni.
- (15) Meg kell határozni a tagállamok kötelezettségeit a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén átmeneti védelmet élvező személyek befogadására és az azok tartózkodására vonatkozó feltételekkel kapcsolatban. E kötelezettségeknek méltányosaknak kell lenniük, és az érintettek részére megfelelő szintű védelmet kell nyújtaniuk.
- (16) Ezen irányelv alapján átmeneti védelmet élvező személyekkel való bánásmódot illetően a tagállamokat kötik az általuk aláírt, a hátrányos megkülönböztetést tiltó nemzetközi jogi okmányokban vállalt kötelezettségeik.
- (17) A tagállamoknak a Bizottsággal egyetértésben megfelelő intézkedéseket kell szorgalmazniuk annak érdekében, hogy a személyes adatok kezelése megfelelően a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában ez egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁷⁾ követelményeinek.
- (18) A tagállamok nemzetközi kötelezettségeivel és a Szerződéssel összhangban ki kell alakítani a menekültügyi eljárás-hoz való hozzáférésre vonatkozó szabályokat az átmeneti védelemmel kapcsolatban, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetére.
- (19) Rendelkezni kell a származási országba való visszatérésre vonatkozó alapelvekről és intézkedésekről, valamint a tagállamok által meghozandó intézkedésekről az olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek az átmeneti védelme véget ért.
- (20) Rendelkezni kell olyan szolidaritási mechanizmus kidolgozásáról, amelynek célja hozzájárulni a tagállamoknak a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén történő befogadásával, illetve a befogadás következményeivel kapcsolatos erőfeszítései egyensúlyának eléréséhez. A mechanizmusnak két összetevőből kell állnia. Az első összetevő pénzügyi jellegű, a második pedig a személyeknek a tagállamokban történő tényleges befogadásával kapcsolatos.
- (21) Az átmeneti védelem megvalósítását a tagállamoknak a Bizottsággal együtt megvalósított közigazgatási együttműködésének kell kísérnie.
- (22) Meg kell határozni a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén bizonyos személyek átmeneti védelemből történő kizárásának feltételeit.
- (23) Mivel a tervezett program célkitűzései, vagyis a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén az átmeneti védelem nyújtása minimumkövetelményeinek, valamint a tagállamok e személyek befogadására, illetve a befogadás következményeinek viselésére tett erőfeszítései közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedések meghatározása a tagállamok által hatékonyan nem valósítható meg, s ennek megfelelően a tervezett program nagyságrendjéből, illetve hatásaiból következően közösségi szinten jobban megvalósítható, a közösség a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritási elvvel összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az arányosságnak az említett cikkben meghatározott elvével összhangban ez az irányelv nem lép túl az említett célkitűzések megvalósításához szükséges mértéken.
- (24) Az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban az Egyesült Királyság 2000. szeptember 27-i nyilatkozatában jelezte részvételi szándékát ennek az irányelvnek az elfogadásában és alkalmazásában.
- (25) Az említett jegyzőkönyv 1. cikke alapján Írország ennek az irányelvnek az elfogadásában nem vesz részt. Ebből következően, és az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, ennek az irányelvnek a rendelkezései Írországra nem vonatkoznak.
- (26) Dánia, az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, s ennek megfelelően ezen irányelv nem kötelezi, alkalmazása rá nem vonatkozik,

(7) HL C 19., 1999.1.20., 1. o.

(8) HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Ezen irányelv célja a hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeinek, valamint a tagállamok e személyek befogadására, illetve a befogadás következményeinek viselésére tett erőfeszítései közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedések meghatározása.

2. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) az „átmeneti védelem” kivételes jellegű eljárás, amelynek célja a hazájukba visszatérni nem képes, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, harmadik országból származó személyek tömeges beáramlása vagy várható tömeges beáramlása esetén azonnali és átmeneti védelem biztosítása az ilyen személyek részére, különösen akkor, ha annak kockázata is fennáll, hogy a menekültügyi rendszer nem lesz képes ezt a beáramlást feldolgozni anélkül, hogy az hátrányosan ne érintené annak hatékony működését az érintett, illetve a védelemért folyamodó más személyek érdekében;
- b) a „genfi egyezmény” az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel módosított, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i egyezmény;
- c) a „lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek” harmadik ország állampolgárai vagy hontalan személyek, akiknek el kellett hagyniuk származási országukat, illetve régiójukat, illetve evakuálták őket, különösen nemzetközi szervezetek fellépésének eredményeképpen, és akik az adott országban fennálló helyzet miatt nem képesek biztonságos és tartós feltételek mellett visszatérni, akik a genfi egyezmény 1A. cikkének, vagy más nemzetközi védelmet nyújtó nemzetközi vagy nemzeti jogszabályok hatálya alá tartoznak, különösen olyan személyek, akik:
  - i. fegyveres konfliktus vagy helyi erőszakos cselekmény helyszínéről menekültek el;
  - ii. ki vannak téve emberi jogaik rendszeres vagy általános megsértése komoly kockázatának, illetve ennek áldozatai;
- d) a „tömeges beáramlás” a lakóhelyüket elhagyni kényszerült olyan személyeknek nagy számban a Közösség területére történő érkezése, akik valamely meghatározott országból vagy földrajzi területről érkeztek, függetlenül attól, hogy spontán vagy támogatott módon, pl. evakuálási program keretében érkeztek-e a Közösség területére;
- e) a „menekültek” a genfi egyezmény 1A. cikkének megfelelően harmadik ország állampolgárai vagy hontalan személyek;

- f) a „kísérő nélküli kiskorúak” harmadik ország állampolgárai vagy hontalan, 18 év alatti személyek, akik a jogszabályoknak, illetve a szokásoknak megfelelően értük felelős személy kísérete nélkül érkeztek a tagállamok területére, mindaddig, ameddig nem kerülnek ténylegesen ilyen személy felügyelete alá, illetve olyan kiskorúak, akik a tagállam területére történő belépésüket követően maradtak kísérő nélkül;
- g) a „tartózkodási engedély” valamely tagállam hatóságai által kiadott bármely olyan engedély vagy felhatalmazás, amely valamely harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy tartózkodására az adott tagállam területén engedélyt ad;
- h) a „családegyesítő” harmadik ország állampolgára, aki valamely tagállamban az 5. cikk értelmében hozott határozat alapján átmeneti védelmet élvez, és aki szeretné, ha családtagjai is csatlakoznának hozzá.

3. cikk

- (1) Az átmeneti védelem nem érinti a genfi egyezmény szerinti menekültstátus elismerését.
- (2) A tagállamok az átmeneti védelmet az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok, valamint a visszaküldés tilalmára vonatkozó kötelezettségeikre tekintettel alkalmazzák.
- (3) Az átmeneti védelem létesítéséről, végrehajtásáról és megszüntetéséről rendszeres egyeztetést kell folytatni az ENSZ Menekültügyi Főbiztosával (UNHCR) és az egyéb fontos nemzetközi szervezetekkel.
- (4) Ezen irányelv nem vonatkozik azokra a személyekre, akik az irányelv hatálybalépését megelőzően részesültek átmeneti védelemben.
- (5) Ezen irányelv nem befolyásolja a tagállamok jogát arra, hogy az átmeneti védelem által érintett személyekre az itt meghatározottaknál kedvezőbb feltételeket fogadjanak el, illetve tartsanak fenn.

II. FEJEZET

Az átmeneti védelem időtartama és végrehajtása

4. cikk

- (1) Az átmeneti védelem időtartama a 6. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül egy év. Ez az időtartam hat hónapos időszakonként legfeljebb további egy évre automatikusan meghosszabbítható, kivéve ha az átmeneti védelmet a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján megszüntetik.
- (2) Amennyiben az átmeneti védelem indokai továbbra is fennállnak, a Tanács a Bizottság javaslatára, a Tanács részére javaslatot benyújtó tagállam kérelmének vizsgálatát követően, minősített többséggel határozatot fogadhat el az átmeneti védelem további, legfeljebb egy évvel történő meghosszabbításáról.

5. cikk

(1) A lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlásának tényét a Bizottság javaslatát követően minősített többséggel elfogadott tanácsi határozattal állapítják meg, a Bizottság pedig a Tanácsnak szóló javaslat benyújtására irányuló valamennyi tagállami kérelmet megvizsgálja.

(2) A Bizottság javaslatának tartalmaznia kell legalább:

- a) a személyek azon meghatározott csoportjainak leírását, akikre az átmeneti védelem vonatkozni fog;
- b) az átmeneti védelem hatálybalépésének napját;
- c) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek mozgásának várható nagyságrendjét.

(3) A tanácsi határozat ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban átmeneti védelmet vezet a hatálya alá tartozó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre valamennyi tagállamban. A határozatnak tartalmaznia kell legalább:

- a) a személyek azon meghatározott csoportjainak leírását, akikre az átmeneti védelem vonatkozik;
- b) az átmeneti védelem hatálybalépésének napját;
- c) a tagállamoktól a befogadó kapacitásokra vonatkozóan kapott információkat;
- d) a Bizottságtól, az UNHCR-től és az egyéb fontos nemzetközi szervezetektől kapott információkat.

(4) A Tanács határozatának a következőkön kell alapulnia:

- a) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek helyzetének és mozgásuk nagyságrendjének vizsgálata;
- b) az átmeneti védelem létrehozása célszerűségének értékelése, figyelembe véve a sürgősségi segítségnyújtás és a helyszíni tevékenység lehetőségét, illetve ezeknek az intézkedéseknek az elégtelenségét;
- c) a tagállamoktól, a Bizottságtól, az UNHCR-től és az egyéb fontos nemzetközi szervezetektől kapott információk.

(5) Az Európai Parlamentet a tanácsi határozatról tájékoztatni kell.

6. cikk

(1) Az átmeneti védelem véget ér:

- a) amikor lejárt annak maximális időtartama; illetve
- b) a Bizottság javaslatát követően minősített többséggel elfogadott tanácsi határozattal megállapított bármely időpontban; a Bizottság a Tanácsnak szóló javaslat benyújtására irányuló valamennyi tagállami kérelmet megvizsgálja.

(2) A tanácsi határozat alapja, hogy a származási országban a helyzet lehetővé teszi az átmeneti védelemben részesülők biztonságos és tartós visszatérését, tekintettel az emberi jogokra és az alapvető szabadságjogokra, valamint a tagállamoknak a visszakü-

ldés tilalmára vonatkozó kötelezettségeire. Az Európai Parlamentet a tanácsi határozatról tájékoztatni kell.

7. cikk

(1) A tagállamok az ezen irányelvben meghatározott átmeneti védelmet az 5. cikkben meghatározott tanácsi határozat által érintettek kivételével a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek további kategóriáira is kiterjeszthetik, abban az esetben, ha azok ugyanazon okok miatt kényszerültek lakóhelyük elhagyására, és ugyanabból a származási országból vagy régióból érkeznek. Mindezzel a Tanácsot és a Bizottságot azonnal tájékoztatják.

(2) A 24., 25. és 26. cikk rendelkezései nem vonatkoznak az (1) bekezdésben említett lehetőség alkalmazására, kivéve a 2000/596/EK határozattal ⁽¹⁾ létrehozott Európai Menekültügyi Alapba tartozó strukturális támogatást, az említett határozatban foglalt feltételek mellett.

III. FEJEZET

A tagállamok kötelezettségei az átmeneti védelmet élvező személyeket illetően

8. cikk

(1) A tagállamok elfogadják az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az átmeneti védelmet élvező személyeket a védelem teljes időtartamára tartózkodási engedéllyel lássák el. E célra kiállítják a szükséges okmányokat, illetve az egyéb, ezekkel egyenértékű igazoló dokumentumokat.

(2) Az (1) bekezdésben említett tartózkodási engedélyek érvényességi idejétől függetlenül a tagállamok részéről az átmeneti védelmet élvező személyeket illető bánásmód nem lehet kedvezőtlenebb a 9–16. cikkben meghatározottnál.

(3) A tagállamok szükség esetén a területükre átmeneti védelem céljából befogadott személyeknek megadnak valamennyi lehetőséget arra, hogy a szükséges vízumokat, beleértve az átutazóvízumokat is, megkapják. A helyzet sürgősségére tekintettel az alaki követelményeket a lehető legkevesebbre kell korlátozni. A vízumokat ingyenesen vagy minimális költség ellenében kell kiállítani.

9. cikk

A tagállamok az átmeneti védelmet élvező személyek részére az általuk valószínűleg érthető nyelven kiállított okmányt adnak át, amelyben egyértelműen tájékoztatják őket az átmeneti védelemre vonatkozó és őket érintő rendelkezésekről.

10. cikk

Az 5. cikkben említett tanácsi határozat hatékony alkalmazásának lehetővé tétele érdekében a tagállamok nyilvántartják a területükön átmeneti védelmet élvező személyekre vonatkozó, a II. melléklet a) pontjában említett személyes adatokat.

⁽¹⁾ HL L 252., 2000.10.6., 12. o.

11. cikk

A tagállam köteles a területén átmeneti védelmet élvező személyt visszafogadni, ha a szóban forgó személy az 5. cikkben említett tanácsi határozat által érintett időszakban egy másik tagállam területén marad, vagy annak területére jogosulatlanul be akar lépni. A tagállamok kétoldalú megállapodás alapján határozhatnak úgy, hogy ezt a cikket nem alkalmazzák.

12. cikk

A tagállamok az átmeneti védelem időtartamát meg nem haladó időtartamra felhatalmazhatják az átmeneti védelmet élvező személyeket arra, hogy munkavállalói jogviszonyba lépjenek vagy bármely önálló vállalkozói tevékenységet folytassanak, az adott szakma szabályai szerint, továbbá, hogy felnőttoktatásban, szakképzésben, illetve gyakorlati munkahelyi képzésben részesüljenek. Munkaerőpiac-politikai megfontolásokból a tagállamok előnyben részesíthetik az EU-állampolgárokat, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodást aláírt államok állampolgárait, valamint a jogszerű tartózkodási engedéllyel rendelkező, munkanélküli segélyben részesülő, harmadik ország állampolgárait. A tagállamokban a díjazásra, a munkavállalói jogviszonyban vagy önálló vállalkozóként végzett tevékenységek esetén a társadalombiztosítási rendszerhez való hozzáférésre, illetve a munkavállalás egyéb feltételeire vonatkozó hatályos általános jogszabályokat kell alkalmazni.

13. cikk

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az átmeneti védelmet élvező személyek megfelelő szálláshelyhez jussanak, illetve adott esetben megkapják a szálláshoz jutáshoz szükséges eszközöket.

(2) A tagállamok meghozzák az átmeneti védelmet élvező személyekre vonatkozó intézkedéseket annak érdekében, hogy azok a szociális jólétre és a létfenntartáshoz szükséges eszközökre vonatkozóan megkapják a szükséges segítséget abban az esetben, ha ehhez nem rendelkeznek megfelelő eszközökkel, továbbá gondoskodnak az egészségügyi ellátásról. A (4) bekezdés rendelkezéseinek sérelme nélkül, az egészségügyi ellátáshoz szükséges segítség kiterjed legalább a sürgősségi ellátásra, valamint a betegségek alapvető kezelésére.

(3) Amennyiben az átmeneti védelmet élvező személyek munkavállalói jogviszonyba lépnek vagy önálló vállalkozói tevékenységet folytatnak, a segély tervezett mértékének meghatározásánál figyelembe kell venni a saját szükségleteik kielégítésére való képességüket is.

(4) A tagállamok az olyan átmeneti védelmet élvező személyeket, akik különleges bánásmódot igényelnek, pl. kísérő nélküli kiskorúakat, illetve a kínzás, nemi erőszak vagy más súlyos lelki, fizikai vagy szexuális erőszak áldozatait megfelelő orvosi és egyéb segítségben részesítik.

14. cikk

(1) A tagállamok az átmeneti védelmet élvező 18 év alatti személyek részére a befogadó tagállam állampolgáiraival azonos

feltételek mellett hozzáférést biztosítanak az oktatási rendszerhez. A tagállamok kiköthetik, hogy ezt a hozzáférést az állami oktatási rendszerre kell korlátozni.

(2) A tagállamok az átmeneti védelmet élvező felnőttkorú személyek részére engedélyezhetik az általános oktatási rendszerben történő részvételt.

15. cikk

(1) E cikk alkalmazásában a már a származási országban meglévő, de a tömeges beáramlással járó körülmények következtében szétszakadt családok esetében a következő személyeket kell családtagnak tekinteni:

- a) a családegysítő házastársa, vagy a vele tartós kapcsolatban élő élettársa abban az esetben, ha a tagállam törvényei, illetve joggyakorlata idegenrendészeti jogszabályaiban az élettársi kapcsolatot a házastársi kapcsolathoz hasonlóan kezeli; a családegysítő, illetve a családegysítő házastársa nőtlen/hajadon kiskorú gyermekei, tekintet nélkül arra, hogy azok házasságban, házasságon kívül született vagy fogadott gyermekek;
- b) más közeli hozzátartozók, akik a család tagjaként együtt éltek a tömeges beáramláshoz vezető események idején, és akiket abban az időben teljes vagy jelentős mértékben a családegysítő tartott el.

(2) Az olyan esetekben, ahol a külön élő családtagok különböző tagállamban állnak átmeneti védelem alatt, a tagállamok újraegyesítik a családokat, ha meggyőződtek arról, hogy a családtagok megfelelnek az (1) bekezdés a) pontja szerinti leírásnak, figyelembe véve a szóban forgó családtagok akaratát is. A tagállamok újraegyesíthetik a családokat abban az esetben, ha meggyőződtek arról, hogy a családtagok megfelelnek az (1) bekezdés b) pontja szerinti leírásnak, figyelembe véve minden esetben azokat a szélsőséges nehézségeket, amelyekkel a családtagoknak a családegysítés elmaradása esetén kellene szembenézniük.

(3) Amennyiben a családegysítő átmeneti védelmet élvez valamely tagállamban, és egy vagy több családtagja még nem tartózkodik az adott tagállamban, akkor az a tagállam, amelyikben a családegysítő átmeneti védelmet élvez, egyesíti a védelemre szoruló családtagokat a családegysítővel azon családtagok esetében, ahol megállapítható, hogy megfelelnek az (1) bekezdés a) pontja szerinti leírásnak. A tagállamok egyesíthetik a családegysítővel a családegysítő védelemre szoruló azon családtagjait, akik megfelelnek az (1) bekezdés b) pontja szerinti leírásnak, figyelembe véve minden esetben azokat a szélsőséges nehézségeket, amelyekkel a családtagoknak a családegysítés elmaradása esetén kellene szembenézniük.

(4) E cikk alkalmazása során a tagállamok figyelembe veszik a gyermek érdekeinek legszélesebb körű érvényesülését.

(5) Az érintett tagállamok a 25. és 26. cikk rendelkezéseire figyelemmel eldöntik, hogy a családegysítésre melyik tagállamban kerüljön sor.

(6) Az újraegyesített családtagok részére az átmeneti védelem alapján tartózkodási engedélyt kell kiadni. E célra dokumentumokat vagy egyéb, ezzel egyenértékű igazolásokat kell kiadni. A (2) bekezdés szerinti újraegyesítés céljából a családtagok egyik tagállam területéről a másik tagállam területére történő átirányításával a kiadott tartózkodási engedélyeket vissza kell vonni, továbbá megszűnnek a küldő tagállamnak az érintett személyekkel kapcsolatban az átmeneti védelemre vonatkozóan fennálló kötelezettségei.

(7) E cikk gyakorlati alkalmazása során szükség lehet az érintett nemzetközi szervezetek együttműködésére is.

(8) A tagállamok valamely másik tagállam kérelmére átadják a II. mellékletben meghatározott, az átmeneti védelemben részesülő személyre vonatkozó azon információkat, amelyek az e cikk alapján felmerült ügy feldolgozásához szükségesek.

16. cikk

(1) A tagállamok a lehető leghamarabb intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az átmeneti védelmet élvező, kísérő nélküli kiskorúak szükséges képviselétét gyámság útján, vagy adott esetben kiskorúak felügyeletével és ellátásával foglalkozó valamely szervezet útján, illetve más megfelelő képviselettel biztosítsák.

(2) Az átmeneti védelem időtartama alatt a tagállamok a kísérő nélküli kiskorúak számára biztosítják az alábbi elhelyezési formák valamelyikét:

- a) elhelyezés felnőtt rokonoknál;
- b) elhelyezés nevelőszülőknél;
- c) elhelyezés kiskorúakat fogadó nevelőotthonban, illetve egyéb, kiskorúak számára megfelelő szálláshelyen;
- d) a menekülés során a gyermeket gondozó személlyel történő együttes elhelyezés.

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket az elhelyezés lehetővé tétele érdekében. Az érintett felnőtt személy vagy személyek hozzájárulását a tagállamoknak ki kell kérniük. A gyermek véleményét korának és érettségének megfelelően kell figyelembe venni.

IV. FEJEZET

A menekültügyi eljárásról való hozzáférés lehetősége az átmeneti védelemmel összefüggésben

17. cikk

(1) Az átmeneti védelemben részesülő személyek számára bármikor lehetővé kell tenni, hogy menedékjog iránti kérelmet nyújtsanak be.

(2) A menedékjog iránti, az átmeneti védelem időtartamának lejártáig el nem dolgozott kérelmek vizsgálatát az említett időszakot követően el kell végezni.

18. cikk

Alkalmazni kell az annak eldöntéséhez alkalmazott kritériumokat és mechanizmusokat, hogy melyik tagállam illetékes a menedékjog iránti kérelem megvizsgálására. Az ennek az irányelvnek az alapján átmeneti védelmet élvező személyek által benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálására különösen az a tagállam illetékes, amelyik elfogadta az adott személynek a saját területére történő irányítását.

19. cikk

(1) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a kérelmek elbírálásának ideje alatt az átmeneti védelem nem élvezhető a menedékkérő státusszal egyidejűleg.

(2) Amennyiben a menedékjog iránti kérelem megvizsgálását követően a menekültstátust, illetve adott esetben a más jellegű védelmet nem adják meg az átmeneti védelemre jogosult, illetve azt élvező személy részére, akkor a tagállam a 28. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül, a szóban forgó személy részére biztosítja az átmeneti védelmet, illetve annak folytatását az átmeneti védelem időtartamából hátralévő időszakra.

V. FEJEZET

Visszatérés és az átmeneti védelem megszűnését követő intézkedések

20. cikk

Amikor az átmeneti védelem megszűnik, a tagállamok védelemre és idegenekre vonatkozó általános jogszabályait kell alkalmazni, a 21., 22. és 23. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül.

21. cikk

(1) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy lehetővé tegyék az átmeneti védelmet élvező, illetve azon személyek önkéntes visszatérését, akiknek az átmeneti védelme véget ért. A tagállamok biztosítják, hogy az átmeneti védelmet élvező személyek önkéntes visszatérésére vonatkozó szabályok lehetővé tegyék a szóban forgó személyeknek az emberi méltóságot tiszteletben tartó visszatérését.

A tagállamok biztosítják, hogy a visszatérni kívánó személyek döntése a tények teljes körű ismeretén alapul. A tagállamok felderítő látogatásokról is rendelkezhetnek.

(2) Addig az ideig, amíg az átmeneti védelem nem ér véget, a tagállam a származási országban fennálló körülmények alapján előnyben részesítheti azon, a befogadó tagállamba visszatérni kívánó személyek által benyújtott kérelmek elbírálását, akik átmeneti védelmet élveztek, és éltek önkéntes visszatérési jogukkal.

(3) Az átmeneti védelem megszűntekor a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a III. fejezetben meghatározott kötelezettségeiket egyénileg kiterjesztik olyan személyekre, akik átmeneti védelmet élveztek, és akik önkéntes visszatérési programban vesznek részt. A kiterjesztés a visszatérés napjáig érvényes.

22. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy azon személyek kitoloncolása, akiknek átmeneti védelme véget ért, és akik befogadásra nem alkalmasak, az emberi méltóság megfelelő figyelembevételével történjen.

(2) Kitoloncolás esetén a tagállamok figyelembe vesznek minden olyan kényszerítő emberiességi okot, amely az egyes konkrét esetekben a visszatérést lehetetlenné vagy ésszerűtlenné tehetné.

23. cikk

(1) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a korábban átmeneti védelmet élvezett olyan személyek megfelelő tartózkodási körülményeit biztosítsák, akiktől egészségi állapotukra tekintettel nem várható el, hogy utazzanak; abban az esetben például, ha súlyos hátrányokat szenvednének el, ha kezelésük abbamaradna. Ezen állapot fennállása alatt ezek a személyek nem utasíthatók ki.

(2) A tagállamok a valamely tagállamban iskolába járó kiskorú gyermekkel rendelkező családok részére lehetővé tehetik, hogy élvezzék a tartózkodási engedély biztosította lehetőségeket mindaddig, amíg az érintett gyermekek a folyó iskolaévet be nem fejezik.

VI. FEJEZET

Szolidaritás

24. cikk

Ezen irányelvben foglalt rendelkezések a 2000/596/EK határozattal létrehozott Európai Menekültügyi Alap támogatását élvezik, az említett határozatban megállapított feltételeknek megfelelően.

25. cikk

(1) A tagállamok az átmeneti védelemre jogosult személyeket a közösségi szolidaritás szellemében fogadják be. Számadatokkal vagy általános fogalmakkal meghatározzák az ilyen személyek befogadására rendelkezésre álló kapacitásukat. Ezek az információk az 5. cikkben említett tanácsi határozatban kerülnek meghatározásra. Az említett határozat elfogadását követően a tagállamok a Tanácsot és a Bizottságot értesítve jelezhetik további befogadó kapacitásukat. Ezt az információt haladéktalanul továbbítani kell az UNHCR részére.

(2) Az érintett tagállamok az illetékes nemzetközi szervezetekkel együttműködve biztosítják, hogy az 5. cikkben említett tanácsi

határozatban meghatározott, jogosult személyek, akik még nem léptek be a Közösség területére, kinyilvánítsák a területükön történő befogadásra vonatkozó akaratukat.

(3) Abban az esetben, ha az átmeneti védelemre jogosult személyek száma valamely hirtelen és tömeges beáramlást követően meghaladja az (1) bekezdésben említett befogadó kapacitást, a Tanács sürgősséggel megvizsgálja a helyzetet, és megteszi a szükséges lépéseket, beleértve a további támogatásra vonatkozó javaslatot az érintett tagállamok részére.

26. cikk

(1) Az átmeneti védelem időtartamára a tagállamok együttműködnek egymással az egyik tagállam területén átmeneti védelmet élvező személyek tartózkodási helyének a másik tagállamba történő áthelyezésére, az áthelyezés által érintett személy beleegezése mellett.

(2) A tagállamok továbbítják a más tagállamokba történő áthelyezés iránti kérelmeket, s erről értesítik a Bizottságot és az UNHCR-t. A tagállamok tájékoztatják a kérelmező tagállamot az áthelyezendő személyek befogadását illető kapacitásukról.

(3) A tagállamok valamely másik tagállam kérésére megadják a II. mellékletben meghatározott, az átmeneti védelmet élvező személyekre vonatkozó azon információkat, amelyek e cikk alapján felmerülő ügyek feldolgozásához szükségesek.

(4) Valamely tagállamból egy másik tagállamba történő áthelyezés esetén a küldő tagállamban kiadott tartózkodási engedély hatálya megszűnik, megszűnnek továbbá a küldő tagállamnak az átmeneti védelmet élvező érintett személy felé fennálló kötelezettségei. Az új befogadó tagállam nyújt átmeneti védelmet az érintett személyek részére.

(5) A tagállamok az átmeneti védelmet élvező személyek tagállamok közötti áthelyezése során az I. mellékletben meghatározott igazolványmintát használják.

VII. FEJEZET

Hatósági együttműködés

27. cikk

(1) Az átmeneti védelem végrehajtásához szükséges közigazgatási együttműködés céljából minden tagállam országos kapcsolattartási pontot jelöl ki, amelynek címét közlik egymással, valamint a Bizottsággal. A tagállamok a Bizottsággal együttműködve megteszik a szükséges intézkedéseket az eljáró hatóságok közötti közvetlen együttműködés és információcsere megvalósítása érdekében.

(2) A tagállamok rendszeresen és a lehető leggyorsabban közlik az átmeneti védelmet élvező személyek létszámára vonatkozó adatokat, valamint az átmeneti védelem végrehajtásával kapcsolatos nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseikre vonatkozó teljes körű információkat.

VIII. FEJEZET

Különleges rendelkezések

28. cikk

(1) A tagállamok valamely személyt akkor zárhatnak ki az átmeneti védelemből, ha:

a) alapos okkal feltételezhető, hogy:

- i. a szóban forgó személy béke elleni, háborús vagy emberiség elleni bűncselekményt követett el az ezekről a bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározottaknak megfelelően;
- ii. a szóban forgó személy az adott tagállam területére átmeneti védelmet élvező személyként történő befogadását megelőzően súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el a befogadó tagállam területén kívül. A várható büntetés súlyosságát az érintett személy által gyaníthatóan elkövetett bűncselekmény jellegével szembeállítva kell mérlegelni. A kegyetlen cselekedetek különösen minősíthetők súlyos, nem politikai bűncselekménynek még akkor is, ha azokat állítólag politikai okból követték el. Ugyanez vonatkozik a bűncselekményben résztvevőkre és a felbujtókra egyaránt;

iii. az érintett személyt az ENSZ céljaiba és elveibe ütköző cselekményekben találták bűnösnek;

b) alaposan feltételezhető, hogy az érintett személy veszélyezteti a befogadó tagállam biztonságát, illetve veszélyt jelent a befogadó tagállam közösségére, mivel jogerős bírósági ítélet állapította meg bűnösségét valamely különlegesen súlyos bűncselekményben.

(2) Az (1) bekezdésben említett kizáró okokat kizárólag az érintett személy személyes magatartására lehet alapozni. A kizáró határozatokat vagy intézkedéseket az arányosság elvére kell alapozni.

IX. FEJEZET

Záró rendelkezések

29. cikk

Azok a személyek, akiket valamely tagállam kizárt az átmeneti védelemből vagy a családtaggyűjtésből, az érintett tagállamban jogi kifogást emelhetnek.

30. cikk

A tagállamok meghatározzák az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó büntetésekre vonatkozó szabályokat, és megtesznek minden szükséges intézkedést azok végrehajtására. A megállapított büntetéseknak hatásosnak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

31. cikk

(1) A 32. cikkben meghatározott határidőt követő legfeljebb két éven belül a Bizottság jelentést készít az Európai Parlament és a Tanács számára ezen irányelvnek a tagállamokban történő alkalmazására vonatkozóan, és javaslatot tesz az esetleg szükséges módosításokra. A tagállamok továbbítják a Bizottság részére az ennek a jelentésnek az elkészítéséhez szükséges valamennyi információt.

(2) Az (1) bekezdésben említett jelentés benyújtását követően a Bizottság legalább ötévente jelentést készít az Európai Parlament és a Tanács számára ennek az irányelvnek a tagállamokban történő alkalmazására vonatkozóan.

32. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2001. december 31-e előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

33. cikk

Ez az irányelv az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

34. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően.

Kelt Brüsszelben, 2001. július 20-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. VANDE LANOTTE

I. MELLÉKLET

Igazolványminta az átmeneti védelmet élvező személyek áttelepüléséhez

IGAZOLVÁNY

Az igazolványt kiállító tagállam neve:

Hivatkozási szám (¹):

Ezt az igazolványt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása s a befogadás következményeinek viselésére tett erőfeszítései közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK irányelv 26. cikke alapján bocsátottuk ki.

Az igazolvány kizárólag a(z) ..... (¹) -ből ..... (²)-ba történő áttelepülésre érvényes.

Az érintett személy ..... (³) -ig köteles megjelenni ..... (⁴).

Az igazolvány kiállításának helye: .....

VEZETÉKNÉV: .....

KERESZTNEVEK: .....

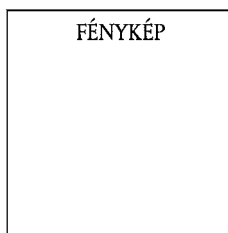
SZÜLETÉSI HELY ÉS IDŐ: .....

Kiskorú esetén a felelős felnőtt neve(i): .....

AZ IGAZOLVÁNY TULAJDONOSÁNAK NEME: .....

ÁLLAMPOLGÁRSÁGA: .....

A kiállítás dátuma: .....

BÉLYEGZŐ

A kedvezményezett aláírása: ..... Az illetékes hatóságok részéről: .....

Az igazolvány tulajdonosát a hatóságok a következők alapján azonosították ..... (⁵) (⁶)

Az igazolvány tulajdonosának személyazonossága nem volt megállapítható .....

Ezt a dokumentumot kizárólag a 2001/55/EK irányelv 26. cikke értelmében állították ki, és az semmilyenképpen sem képez a külső határok átlépésére jogosító úti okmányokkal vagy az érintett személy személyazonosságát igazoló okmányokkal egyenértékű dokumentumot.

(¹) A hivatkozási számot az az ország adja ki, amelyből egy másik tagállamba az áthelyezés történik.

(²) Az a tagállam, ahonnan az áthelyezés történik.

(³) Az a tagállam, amelyikbe az áthelyezés történik.

(⁴) Az a határidő, ameddig az érintett személynek érkezésekor a befogadó tagállamban meg kell jelennie.

(⁵) Az a hely, ahol az érintett személynek a befogadó tagállamban érkezésekor meg kell jelennie.

(⁶) A hatóságoknak benyújtott alábbi úti vagy személyi okmányok alapján.

(⁷) Úti vagy személyi okmányokon kívüli más okmányok alapján.

II. MELLÉKLET

Az irányelv 10., 15. és 26. cikkében említett információk a szükséges mértékig tartalmaznak egy vagy több okmányt, illetve adatot az alábbiak közül:

- a) az érintett személy személyi adatai (név, állampolgárság, születési idő és hely, családi állapot, családi viszonyok);
- b) az érintett személy személyazonosító iratai és úti okmányai;
- c) családi kapcsolatokat igazoló okmányok (házassági anyakönyvi kivonat, születési anyakönyvi kivonat, örökbefogadási okirat);
- d) az érintett személy személyazonosságának vagy családi kapcsolatainak megállapításához szükséges és egyéb alapvető információk;
- e) a tagállam által az érintett személy részére kibocsátott tartózkodási engedélyek, vízumok, vagy a tartózkodási engedély kibocsátását elutasító határozatok, valamint a határozatok alapjául szolgáló dokumentumok;
- f) az érintett személy által benyújtott és a tagállam hatóságai által feldolgozás alatt álló tartózkodásiengedély- és vízumkérelmek, valamint az ezek feldolgozásában történt előrehaladás.

Az információkat adó tagállam köteles az információt kérő tagállamot az információk változásáról tájékoztatni.
